

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/141/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112216302
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4112216302.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Harbutu a členov senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Márie Malíkovej, v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpený advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, proti odporkyňi: W. Q., bytom T. XXX/XX, M., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, zastúpený JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 860,26 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. decembra 2013 č.k. 12C/255/2013-62, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd nepripúšťa zmenu žalobného návrhu.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti určenia neprijateľných zmluvných podmienok **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 39,53 eura do rúk právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, JUDr. Ambróza Motyku, Nám. SNP 7, Stropkov do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 530,26 eura s 9% úrokom z omeškania ročne od 15. 10. 2010 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti návrh zamietol, určil, že zmluvná podmienka dojednaná v článku 5. bod 3. Dodatku k zmluve o pripojení č. A4822013 zo dňa 28. 12. 2009, týkajúca sa zmluvnej pokuty v sume 130 eur je neprijateľná. Ďalej určil, že zmluvná podmienka dojednaná v článku 2. bod 2.5. Dodatku k zmluve o pripojení č. A4906176 zo dňa 17. 02. 2010, týkajúca sa zmluvnej pokuty v sume 200 eur je neprijateľná. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká 16, Prešov náhradu trov konania nepriznal. Za preukázaný mal skutkový stav, spočívajúci v tom, že medzi navrhovateľom a odporkyňou bola dňa 28. 12. 2009 uzavretá Zmluva o pripojení č. A4822013 s dodatkom k zmluve o pripojení a dňa 17. 02. 2010 druhá Zmluva o pripojení č. A4906176 spolu s dodatkom k zmluve, pričom neoddeliteľnou súčasťou oboch zmlúv sú všeobecné podmienky. Navrhovateľ poskytol odporkyňi dva kusy SIM kariet a odpredal jej mobilný telefón zn. Samsung S5600 za kúpnu cenu 1 euro. Odporkyňa riadne a včas nezaplatila cenu poskytovaných služieb za obdobie od 22. 01. 2010 do 22. 03. 2010 v celkovej výške 530,26 eura. Navrhovateľ si uplatnil u odporkyňi

nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty vo výške 130 eur a 200 eur dojednanej v zmluvách o pripojení. Po právnej stránke odôvodnil napadnutý rozsudok ustanoveniami § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5, § 51, § 488, § 559 ods. 1, § 544 ods. 1, ods. 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 43 ods. 1, ods. 2 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 153 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „OSP“). Z pohľadu právnej kvalifikácie mal za nepochybné, že ide o zmluvy uzavreté podľa § 43 zákona o elektronických komunikáciách a zároveň o spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže odporkyňa si svoje povinnosti riadne a včas zaplatiť cenu za poskytnuté služby neplnila, súd ju zaviazal k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi sumu 530,26 eura, ktorú navrhovateľ vyúčtoval predloženými faktúrami. Vo zvyšnej časti, v ktorej sa navrhovateľ domáhal zaplataenia zmluvnej pokuty v sume 330 eur, návrh zamietol s odôvodnením, že právo na zaplataenie zmluvnej pokuty navrhovateľ odvodzuje zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej s odporkyňou, ktorej obsah a teda i dojednanie o zmluvnej pokute nebolo individuálne s odporkyňou dojednané, keďže táto podmienka je rovnaká vo všetkých zmluvách, pričom navrhovateľ menil iba výšku zmluvnej pokuty. Konštatoval, že zmluva o pripojení spolu s dodatkom je svojim charakterom občianskoprávnou zmluvou, je nepochybné, že navrhovateľ pri jej uzatváraní vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet jeho podnikania a odporkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri jej uzatváraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Poukazujúc na ustanovenie § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka konštatoval, že zmluvné dojednania obsiahnuté v dodatkoch k zmluvám o pripojení, týkajúce sa zmluvnej pokuty, sú neprijateľnými zmluvnými dojednaniaми, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Za významné považoval posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania, ktoré by nemalo ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní. Takto dojednanú zmluvnú pokutu preto považoval za neprimeranú sankciu, poukazujúc na časové hľadisko, keď dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplataenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, pričom zmluvná pokuta patrí dodávateľovi aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí ten úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy. Zmluvnú pokutu dojednanú ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy súd prvého stupňa vyhodnotil ako neprimerane vysokú, z ktorého dôvodu je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania. Z tohto dôvodu súd v zmysle § 153 ods. 4 OSP určil takúto zmluvnú podmienku v každej jednotlivéj zmluve za neprijateľnú priamo vo výroku rozhodnutia a v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP tak, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo, pretože v konaní mal každý z účastníkov vo veci úspech len čiastočný. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal dôvodiac, že zastúpenie vedľajšieho účastníka na strane odporcu právnym zástupcom je účelové, samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa a narúša hospodárnosť konania.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol odvolaním navrhovateľ v zamietajúcej časti, domáhajúc sa zmeny v tejto časti rozsudku tak, že odvolací súd zaviazá odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 330 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne od 15. 10. 2010 do zaplataenia a k náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvého stupňa v časti dojednaných zmluvných pokút, ktoré považuje za primerané a platne dojednané. V prípade dojednania zmluvnej pokuty ide o paušalizáciu náhrady škody, keďže v danom prípade je navrhovateľ oprávnený túto zmluvnú pokutu uplatniť iba v prípade, ak porušenie presne vymedzených zmluvných povinností je dôvodom vypojenia SIM karty zákazníka z prevádzky, čo má za následok vznik škody na strane navrhovateľa, nakoľko poskytnuté cenové zvýhodnenie, ako i akciová cena mobilného telefónu mala byť určitým spôsobom postupne vyvážená a nahradená využívaním služieb zo strany odporkyne po dobu viazanosti. Predmetná zmluvná pokuta plní okrem paušálnej náhrady škody aj represívnu a preventívnu funkciu a tak vyjadruje aj význam zabezpečovacej povinnosti. Nárok navrhovateľa z titulu zmluvnej pokuty nie je v rozpore s dobrými mravmi. Súdu prvého stupňa vytkol, že opomenul zohľadniť fakt, že odporkyňa využívala služby navrhovateľa, pričom navrhovateľovi nikdy nič neuhradila, čo navrhovateľ považuje za ľahkomyselné, nezodpovedné a špekulatívne konanie odporkyne. Taktiež vytkol súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal tiež skutočnosťou, že odporkyňa mala cenové zvýhodnenie a prevzala zľavnený mobilný telefón zn. Samsung S5600 v hodnote 1 eura. Domáha sa preto zmeny napadnutej časti rozsudku a náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrila.

Vedľajší účastník na strane odporkyne k odvolaniu navrhovateľa v písomnom vyjadrení poukázal na rozhodnutia súdov Slovenskej republiky vytykajúc navrhovateľovi, že nechce akceptovať skutočnosť, že civilný kódex v ustanovení § 53a ods. 1, ale aj pomerne rozsiahla judikatúra súdov mu neumožňujú naďalej obhajovať absolútne neplatnú zmluvnú pokutu v dodatkoch k zmluvám o pripojení. Vzhľadom k právoplatným rozsudkom navrhovateľ je povinný zdržať sa používania nekalej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Navrhuje odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania vedľajšiemu účastníkovi.

V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ doručil odvolaciemu súdu dňa 27. 03. 2014 písomné podanie označené ako vyjadrenie a zmenu návrhu na začatie súdneho konania vo veci vedenej pod sp.zn. 12C/255/2013, v ktorom uvádza, že v inom konaní bola dohodnutá výška zmluvnej pokuty označená ako neprijateľná zmluvná podmienka rozsudkom Krajského súdu Prešov sp.zn. 6Co/91/2011 a v súlade s ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka je tak navrhovateľ ako dodávateľ služby povinný zdržať sa používania takejto podmienky. Uvedená zmluvná pokuta mala ako občianskoprávny inštitút plniť funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvy, ktorá by navrhovateľovi mohla vzniknúť tým, že navrhovateľ si svoje povinnosti poskytnúť zvýhodnené služby a mobilný telefón za akciovú cenu splnil, avšak odporca si svoje povinnosti zotrvať v zmluvnom vzťahu počas doby viazanosti a riadne a včas uhrádzať svoje záväzky nespĺnil. Zmluvná pokuta mala byť preventívnym a uhradzovacím nástrojom pre prípad porušenia základnej zmluvnej podmienky a mala nahrádzať škodu za akciový telefón, zvýhodnené ceny služieb počas viazanosti, náklady na predajný proces, akceptačný a aktivačný proces, SIM-kartu a vyhradenú kapacitu prevádzkovej siete, ktorá si vyžaduje na rozšírenie kapacity investície a údržbu prevádzky. Žiada preto, aby súd navrhovateľovi priznal okrem sumy za neuhradené služby vo výške 530,26 eura aj nárok na zaplatenie sumy 199 eur, ktorý si navrhovateľ uplatňuje do výšky škody, ktorá mu preukázateľne vznikla za odpredaný mobilný telefón a predstavuje rozdiel medzi predajnou cenou mobilného telefónu a jeho akciovou cenou. Táto suma predstavuje škodu navrhovateľa, ktorú odporkyňa navrhovateľovi spôsobila tým, že získala mobilný telefón za cenu zvýhodnenú oproti cene trhovej tým, že sa zaviazala používať služby, za tieto platiť po dobu viazanosti a následne porušila svoj záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu počas dohodnutej doby. Návrhom zo dňa 02. 04. 2012 žiadal navrhovateľ zaviazat' odporkyňu na zaplatenie sumy 860,26 eura, ktorá pozostáva z neuhradených služieb vo výške 530,26 eura a z nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 330 eur. Na základe týchto skutočností žiada zaviazat' odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 729,26 eura s 9% ročným úrokom od 15. 10. 2010 do zaplatenia.

Odporkyňa sa k návrhu na zmenu návrhu nevyjadrila.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení nesúhlasil so zmenou žalobného návrhu dôvodiac, že v napadnutom rozsudku súd vo výroku určil zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nárok na náhradu škody považuje za nedôvodný. S otázkou náhrady škody sa musí vysporiadať súd a to najmä s existenciou jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, k čomu je nevyhnutné presne definovať, aká škoda navrhovateľovi vznikla, kedy táto škoda vznikla, resp. či existuje príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a protiprávnym konaním odporkyne. Samotné uzavretie kúpnej zmluvy, podľa ktorej si účastníci platne dohodli akciovú cenu ako kúpnu cenu, nemôže spôsobiť navrhovateľovi žiadnu škodu, lebo takýto predaj a takto dohodnutá kúpna cena sa neprieči žiadnej norme a takýmto postupom nie je porušená žiadna povinnosť ako prvý predpoklad zodpovednosti za škodu. Tvrdenie navrhovateľa, že škodu predstavuje poskytnutá zľava na mobilný telefón, nemôže obstáť ani z hľadiska skúmania príčinnej súvislosti ako predpokladu zodpovednosti za škodu, nakoľko zľavu poskytol navrhovateľ dobrovoľne, pred konaním odporkyne. Nenamieta, že navrhovateľovi konaním odporkyne škoda mohla vzniknúť, avšak rozhodne škoda nemôže predstavovať rozdiel medzi trhovou a akciovou cenou mobilného telefónu. Nárok navrhovateľa považuje za nedôvodný.

Pred samotným rozhodovaním odvolacieho súdu o odvolaní navrhovateľa v zamietajúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa sa odvolací súd zaoberal písomným podaním navrhovateľa, doručeným odvolaciemu súdu dňa 27. 03. 2014. V tomto podaní sa domáha pripustenia zmeny návrhu na začatie súdneho konania tak, že žiada, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 729,26 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy od 15. 10. 2010 do zaplatenia

a trovy konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Pôvodne sa navrhovateľ domáhal zaplatenia sumy 860,26 eura, ktorá pozostávala zo sumy neuhradenej ceny za poskytnuté služby vo výške 530,26 eura a sumy 330 eur z titulu zmluvnej pokuty. Návrhom na zmenu návrhu na začatie súdneho konania navrhovateľ žiada, aby súd okrem sumy 530,26 eura priznal navrhovateľovi zaplatenie sumy 199 eur z titulu náhrady škody za poskytnutý mobilný telefón odporkyni.

Podľa § 95 ods. 1 OSP navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie občianskeho súdneho konania vyplýva, že návrh môže meniť výlučne navrhovateľ, ktorý podal návrh na začatie konania, prípadne urobil v prebiehajúcim konaní určitý návrh spojený s požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol, alebo žalobca, ktorý podal žalobu. Odporca môže meniť len vzájomnú žalobu, lebo v konaní o nej má právne postavenie žalobcu. K zmene návrhu môže dôjsť kedykoľvek za konania, pokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Zmena žaloby, resp. návrhu na začatie konania nie je rýdzim dispozičným úkonom účastníka, ale je viazaná na súhlas súdu, ktorý zmenu návrhu bude posudzovať vždy so zreteľom na hospodárnosť konania. Zásada hospodárnosti konania je jedna z vedúcich zásad civilného sporového konania a prejavuje sa v konkrétnej rozhodovacej činnosti súdu. V zásade súd zmenu návrhu pripustí, okrem prípadov, ak by výsledky doterajšieho konania neumožňovali konať o zmenenom návrhu a pripustením zmeny návrhu by sa konalo o úplne odlišných skutočnostiach s úplne odlišnou právnou kvalifikáciou než doteraz. Súd je povinný doručiť zmenený návrh ostatným účastníkom konania do vlastných rúk spravidla ešte pred rozhodnutím o tom, či zmenu pripustí; doručenie zmeneného návrhu nie je potrebné, ak ku zmene návrhu došlo na pojednávaní a účastník bol na tomto pojednávaní prítomný. O zmene návrhu rozhodne súd uznesením, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

V danom, odvolacím súdom prejednávanom prípade, súd prvého stupňa konal o návrhu navrhovateľa, ktorým sa navrhovateľ domáhal, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 860,26 eura, súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 530,26 eura z titulu neuhradenej ceny za poskytnuté služby a návrh v časti o zaplatenie sumy 330 eur z titulu zmluvnej pokuty zamietol. V odvolacom konaní navrhovateľ podal odvolanie voči napadnutému rozsudku a taktiež podal návrh na zmenu návrhu na začatie konania, ktorou sa domáha, aby súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 729,26 eura, z toho sumu 530,26 z titulu neuhradenej ceny za poskytnuté služby a sumu 199 eur z titulu náhrady škody. Odvolací súd takto navrhnutú zmenu návrhu na začatie konania doručil tak odporkyni, ako aj vedľajšiemu účastníkovi. Odporkyňa sa k návrhu na zmenu návrhu na začatie konania nevyjadрила. Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení nesúhlasil s navrhovanou zmenou návrhu na začatie konania dôvodiac, že pripustením tejto zmeny by sa konalo o odlišných skutočnostiach s odlišnou právnou kvalifikáciou ako doteraz. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, za ktorú sa požaduje náhrada a zisťuje sa existencia príčinnej súvislosti medzi konkrétnou ujmom a konkrétnym konaním škodcu.

V prejednáwanej veci súd prvého stupňa vykonával dokazovanie a viedol konanie o zaplatenie celkovej sumy 820,26 eura, ktorá suma pozostávala z neuhradených faktúr, ktorými navrhovateľ vyúčtoval cenu za poskytnuté služby v celkovej výške 530,26 eura a zo sumy 330 eur, ktorá suma predstavovala nárok navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty. Konanie na prvom stupni nebolo vôbec vedené o náhrade škody. Vzhľadom k tomu, že v danej veci navrhovateľ predložil návrh na zmenu návrhu na začatie konania až v odvolacom konaní a dokazovanie vykonávané na súde prvého stupňa sa vôbec nevedlo o nároku navrhovateľa na náhradu škody, odvolací súd skonštatoval, že nemá splnené podmienky na pripustenie návrhu na zmenu návrhu na začatie konania tak, ako to požadoval navrhovateľ. V danom prípade ide tak o kvantitatívnu (požaduje inú výšku peňažného plnenia), ale aj o kvalitatívnu zmenu (požaduje náhradu z titulu náhrady škody a nie z titulu zmluvnej pokuty) návrhu na začatie konania. V konaní o nároku na náhradu škody je potrebné predovšetkým skúmať existenciu škody, existenciu protiprávneho konania škodcu, zavinenie škodcu a tiež existenciu príčinnej súvislosti

medzi vznikom škody a zavineným protiprávnym konaním škodcu. Tieto skutočnosti, ktoré je povinný preukázať v konaní poškodený, na ktorom je dôkazné bremeno, v rámci konania na súde prvého stupňa preukázané navrhovateľom ako poškodeným neboli, navyše sa súd prvého stupňa nimi vôbec nezaoberal, keďže tieto dôkazy v rámci prvostupňového konania nikto nenavrhol vykonávať. Odvolací súd je povinný pri rozhodovaní o odvolaní účastníka konania vychádzať zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa, predovšetkým tiež prihliadnúť a vychádzať zo zásady hospodárnosti konania. Výsledky doteraz vykonaného dokazovania na súde prvého stupňa neumožňujú odvolaciemu súdu rozhodnúť o zmenenom návrhu na začatie konania podanom navrhovateľom, preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 95 ods. 2 OSP návrh na zmenu návrhu na začatie konania nepripustil. Navyše odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ v podanom odvolaní žiadal zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti, v ktorej zamietol jeho návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 330 eur a vôbec nežiadal zmeniť napadnutý rozsudok v tejto časti tak, aby odvolací priznal navrhovateľovi nižšiu sumu (199 eur) z titulu náhrady škody. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, preto nemohol rozhodovať o náhrade škody, keďže táto nebola predmetom konania a nebola ani predmetom odvolania podaného navrhovateľom.

Následne sa preto odvolací súd zaoberal napadnutou časťou rozsudku vo veci samej, v ktorej súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 330 eur a určil zmluvné podmienky, týkajúce sa zmluvnej pokuty, za neprijateľné.

Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa v napadnutej zamietajúcej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

V prejednávanej veci z obsahu spisu nesporne vyplýva, že účastníci konania dňa 28. 12. 2009 uzatvorili zmluvu o pripojení spolu s dodatkom č. A4822013, v ktorom sa účastníci v článku 5. bode 3 dohodli, že v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (uvedenej v bode 1 alebo 2 článku, najmä nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku mať nepretržite aktívovaný niektorý z uvedených účastníckych programov, nezotrvanie v zmluvnom vzťahu, žiadosť o ukončenie zmluvného vzťahu, pokles výšky mesačného poplatku alebo súčtu mesačných poplatkov za účastnícke programy pod úroveň stanovenú v bode 2 tohto článku, atď.) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 130 eur.

Účastníci konania uzavreli dňa 17. 02. 2010 druhú zmluvu o pripojení s dodatkom č. A4906176, na základe ktorej poskytol navrhovateľ odporkyni mobilný telefón zn. Samsung S5600 za kúpnu cenu 1 euro so záväzkom odporkyne zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov. V bode 2.5. dodatku sa účastníci zmluvy dohodli, že v prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je účastník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 200 eur.

Súd prvého stupňa rozsudkom v napadnutej časti návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty v celkovej výške 330 eur zamietol a zmluvnú podmienku uvedenú v článku 5. bod 3 Dodatku k zmluve o pripojení č. A4822013 zo dňa 28. 12. 2009, týkajúcu sa zmluvnej pokuty v sume 130 eur určil za neprijateľnú. Taktiež zmluvnú podmienku uvedenú v článku 2. bod 2.5 dodatku k zmluve o pripojení č. A4906176 zo dňa 17. 02. 2010, týkajúcu sa zmluvnej pokuty v sume 200 eur určil za neprijateľnú.

Navrhovateľ v podanom odvolaní namieta zamietnutie návrhu v časti o zaplatenie sumy 330 eur z titulu zmluvnej pokuty a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, týkajúcich sa zmluvnej pokuty.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ).

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ).

Podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti, alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú účastníci konania uzatvorili dňa 28. 12. 2009 a 17. 02. 2010, z ktorých navrhovateľ vyvodzuje svoj nárok. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu, (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch) ako lex specialis a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách tak, ako to správne učinil i súd prvého stupňa. Tento v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého správne zistil skutkový stav veci a túto i správne právne posúdil. Keďže odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením jeho rozhodnutia v odvolaním napadnutých častiach, využitím postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa a na ne v podrobnostiach ďalej poukazuje.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe tejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Vyššie citované zákonné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách. V prípade, ak dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je takáto sankcia neplatná. Citované ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka sa týka podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide predovšetkým o nečestné podmienky hrubo poškodzujúce spotrebiteľa. Z tohto dôvodu ich preto zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Cieľom zákonodarcu bolo totiž, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv uzatvorených štandardným formulárovým systémom, ktoré sa navyše vyznačujú tým, že spotrebiteľ nemá možnosť zasahovať do znenia takejto zmluvy a do obsahu dopredu pripravenej úpravy vzájomných práv a povinností.

Odvolací súd, posudzujúc prejednávajúcu vec v zmysle vyššie uvedených skutočností, ako i citácie zákonnej úpravy, dospel k záveru o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia v odvolaním napadnutých častiach. Niet totiž sporu o tom, že účastníci konania dňa 28. 12. 2009 a 17. 02. 2010 uzatvorili zmluvy o pripojení spolu s dodatkom, z ktorých navrhovateľ vyvodzoval svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súd prvého stupňa vyhodnotil dojednanie o zmluvnej pokute v dodatku k predmetnej zmluve o pripojení ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. I podľa názoru odvolacieho súdu, dojednanie zmluvnej

pokuty v danom prípade predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná, keďže celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Neprimeranosť sankcie sa prejavuje i v spojení s časovým aspektom jej uloženia. Navrhovateľ ako dodávateľ totiž nerozlišuje medzi prípadom, keď spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a medzi prípadom, keď spotrebiteľ ukončí zmluvu na začiatku doby viazanosti. V oboch prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné. Záverom odvolací súd, reagujúc na námietky odvolateľa ohľadne zabezpečovacej funkcie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti a to, že motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bolo poskytnutie plnenia zo strany právneho predchodcu navrhovateľa vo forme mobilného telefónu vo zvýhodnenej cene, ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnota musela byť zabezpečená zmluvnou pokutou, poznamenáva, že navrhovateľ ponúka svoje služby prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré sú vopred pripravené bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť ich obsah, čo platí i pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ požaduje zaplatiť v paušálnej výške, a to bez ohľadu na to, o aké zmluvné porušenie pôjde, pričom hrozba pokuty existuje pri akomkoľvek porušení. Dojednaná zmluvná pokuta musí v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách obstať so zreteľom na povahu, obsah, ako i všetky osobitosti právneho úkonu. Súd prvého stupňa tak postupoval v súlade s ustanovením § 153 ods. 3, 4 OSP, keď aj bez návrhu vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky vo výroku svojho rozhodnutia, nakoľko cieľom tohto vyslovenia je, aby sa navrhovateľ zdržal používania tejto podmienky i vo vzťahu k ostatným spotrebiteľom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti, v ktorej súd určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože odporkyňa návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodala.

Vedľajšiemu účastníkovi priznal odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania v sume 39,53 eura za podanie vyjadrenia na výzvu odvolacieho súdu k zmene návrhu na začatie konania, a to za jeden úkon právnej pomoci podľa § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnuté právne služby v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 24,90 eura, režijného paušálu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky v sume 8,04 eura a 20% dane z pridanej hodnoty vo výške 6,59 eura. Podľa § 149 ods. 1 OSP náhradu trov odvolacieho konania zaviazal navrhovateľa zaplatiť do rúk právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.